

Gorinchem voorkomt **fraude** door controle identiteitsdocumenten

Valse identiteitsdocumenten en gestolen burgerservicenummers vormen een niet te onderschatten probleem voor de maatschappij. Identiteitsfraude komt dagelijks voor, wereldwijd neemt het aantal slachtoffers toe. Illegale arbeid, mensen die onterecht een uitkering ontvangen en belastingfraudeurs zijn verantwoordelijk voor een maatschappelijke schade die jaarlijks in de miljoenen loopt. De Verenigde Staten rapporteren een jaarlijkse schade van ruim 45 miljard dollar (ruim 31 miljard euro) als gevolg van identiteitsfraude (ANP). Ook in Nederland valt het probleem identiteitsfraude niet te ontkennen en is het een sterk groeiende vorm van criminaliteit.

Gemeentes kunnen fraude signaleren en voorkomen

Steeds meer gemeentes zijn zich bewust van de ernst van deze vorm van fraude. In veel gevallen zijn het namelijk de loketmedewerkers van Burgerzaken die als eerste identiteitsfraude kunnen signaleren en voorkomen. In Nederland wordt de officiële identiteit van iemand vastgelegd in de gemeentelijke basisadministratie (GBA). Wanneer iemand wordt ingeschreven in de GBA, dient deze persoon te worden geïdentificeerd door de gemeenteambtenaar. Hiermee wordt vastgesteld wie iemand werkelijk is. De verantwoordelijkheid voor het betrouwbaar registreren van de identiteit ligt dus bij de gemeenteambtenaar. Een identiteit geeft de persoon recht op voorzieningen als onderwijs, medische zorg, uitkeringen en een paspoort. Het doel van een fraudeur is om op een onrechtmatige manier overheidsvoorzieningen, goederen en diensten te verkrijgen met een valse identiteit. Iemand die illegaal in Nederland is en met een vals paspoort of een valse identiteit wordt ingeschreven in de GBA, krijgt zo een burgerservicenummer (BSN) en kan vervolgens een arbeidsovereenkomst aangaan of een uitkering aanvragen. De overheid heeft dan ook als doel de bewustwording naar overheidsmedewerkers met betrekking tot identiteitsfraude te verhogen. Daarom ondernemen steeds meer gemeentes stappen om actief identiteitsfraude te voorkomen en te bestrijden. Zo wordt het personeel getraind en worden er diverse hulpmiddelen aangeschaft die het uitvoeren van een goede identiteitscontrole ondersteunen. Zo is het ook gegaan bij de gemeente Gorinchem.

Gorinchem in de strijd tegen identiteitsfraude

De baliemedewerkers van de gemeente Gorinchem controleerden de identiteitsdocumenten van personen altijd zo goed mogelijk. “We controleerden de identiteitsdocumenten handmatig. Het betrof dus enkel een visuele controle. En aangezien we geen documentexperts zijn, was dit soms erg lastig. Bij twijfel over het identiteitsdocument schakelden we de vreemdelingenpolitie in voor een juist oordeel. Vervolgens maakten we een kopie van het identiteitsdocument voor in het archief. Een digitaal archief met kopieën van identiteitsdocumenten hadden we niet”.

Peter Prevo (gemeente Gorinchem) en Ylva Mignot (account manager Keesing Reference Systems).

Ruim 20% van de inwoners van de Gemeente Gorinchem heeft een niet-Nederlandse nationaliteit. Daardoor kreeg de gemeente Gorinchem steeds vaker te maken met buitenlandse identiteitsdocumenten. Omdat men fraude wilde voorkomen door identiteitsdocumenten goed te beoordelen op echtheid, was er behoefte aan een betrouwbaar hulpmiddel dat de baliemedewerkers kon helpen bij de controle van (vooral de buitenlandse) identiteitsdocumenten. Ook diende er goed referentiemateriaal aanwezig te zijn om onbekende identiteitsdocumenten mee te kunnen vergelijken. De online verificatiedienst ID DocumentScan van Keesing Reference Systems werd getest en bood de oplossing.

“Het controleren van identiteitsdocumenten met ID DocumentScan beviel ons meteen al prima. We hebben nu een betrouwbaar controlemiddel, een database met uitstekend referentiemateriaal en er wordt automatisch een scan van elk gecontroleerd identiteitsdocument opgeslagen in een beveiligde database. We hebben nu dus ook alles digitaal beschikbaar. Het (digitale) PDF rapport dat automatisch na elke uitgevoerde controle wordt aangemaakt dient meteen als document om het dossier te versterken”. ID DocumentScan bevat een stappenprogramma dat de gemeentebtenaar wijst op de veiligheidskenmerken die van belang zijn bij het beoordelen van de echtheid van een identiteitsdocument. Ook bevat ID DocumentScan een database met beschrijvingen en afbeeldingen van ruim 2200 identiteitsdocumenten uit ruim 190 landen, zodoende heeft de gemeentebtenaar altijd uitstekend referentiemateriaal voor handen.x

Identiteitscontrole is dienstverlening

De Gemeente Gorinchem controleert onder andere de documenten van personen die zich aan het loket melden voor naturalisatie, of eerste inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie (GBA). Als na controle blijkt dat alles in orde is kan de inschrijving door gaan. Men verkrijgt daarmee o.a. ook een BSN. De controle voor de inschrijving dient dus uiterst zorgvuldig te gebeuren want deze database mag absoluut niet vervuild raken als gevolg van identiteitsfraude. Wanneer een fraudeur toch wordt ingeschreven in de GBA kan dat resulteren in miljoenen euro's aan financiële en maatschappelijke schade. “Gemiddeld duurt het uitvoeren van een identiteitscontrole met ID DocumentScan slechts 1 tot 2 minuten”, aldus de Gemeente Gorinchem. Het controleren van identiteitsdocumenten is simpelweg noodzakelijk om identiteitsfraude te bestrijden en kan worden beschouwd als een belangrijke dienstverlening van de gemeentelijke overheid aan de burger. Hiermee toont de overheid namelijk dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de identiteitsgegevens van burgers. De gemeente Gorinchem maakt gebruik van ID DocumentScan in combinatie met een paspoort reader. Doordat de paspoort reader de chip in e-paspoorten en de UV- en infraroodreacties van het gescande identiteitsdocument automatisch kan uitlezen, wordt het controleproces aanzienlijk versneld.

Gemeenschappelijke aanpak

Volgens Peter Prevo, Hoofd Afdeling Publieksservice van de Gemeente Gorinchem, is men zich steeds meer bewust dat identiteitsfraude een groot probleem is. “Vanuit de overheid wordt ook hard gewerkt aan een actieve en gemeenschappelijke aanpak van identiteitsfraude. Zo is bijvoorbeeld nu biometrie in het paspoort ingevoerd. Doordat er actief wordt gecommuniceerd over de problematiek rondom identiteitsfraude, zijn gemeentes zich meer bewust van de schade die wordt aangericht door fraude met identiteitsdocumenten. Het blijft echter de verantwoordelijkheid van elke gemeente hoe er wordt omgegaan met het probleem en de bestrijding ervan”. Bestrijding en voorkoming van identiteitsfraude is van maatschappelijk belang.

Iedere gemeente is verplicht zo goed mogelijk te controleren en identiteitsfraude zo veel mogelijk te voorkomen. De balie medewerkers hebben hiervoor een goed hulpmiddel nodig. “Wij hebben voor deze oplossing gekozen en die bevalt heel goed”. Het controleren met ID DocumentScan geeft de balie medewerkers van Publiekszaken die dagelijks met dit controlemiddel werken een gevoel van zekerheid. “In ruim 90% van de gevallen ben ik vrij zeker van de echtheid van een identiteitsdocument. In andere gevallen kan ik via ID DocumentScan identiteitsdocumenten laten beoordelen door forensisch experts”. Terug naar de oude situatie willen ze niet meer.

© Keesing Reference Systems, Gemeente Gorinchem, Burgerzaken & Recht nr. 5, juni 2009